

шавитѣ крави ще изѣдатъ по-гльститѣ. . . . Мечтателъ по натура, добъръ войникъ по професия, студентъ въ чувствата си и като поетъ, Чайка Чайковски останалъ посредственъ политикъ.

Въ бесѣдата—имаме основание да прѣдполагаме, послѣдня отъ тоя родъ—, която си опрѣдѣлили двамата поети, Чайковски оклюмналъ съ всичката слабостъ на своя социаленъ утопизмъ. Той падналъ „въ немилостъ“ прѣдъ българския комунистъ. Онова, което Ботйовъ не знаелъ, защото никой не му го е казалъ, или защото при продължение на 10—12 дни Садъкъ паша не доизказвалъ, при тая бесѣда му просвѣтнало. Когато платоническитѣ съчувствия на Чайковски къмъ полското и руско освободително движение той замѣнилъ съ критика, и когато начерталъ своята военно-културна система прѣдъ нашия човѣкъ, Ботйовъ не се подвоумилъ да го обяви за ортакъ на султана и единъ отъ върлитѣ душмани на неговия народъ. До прѣди 1855. година, когато Христофоръ Петковъ буйствуваше по Тунджа и пѣеше първитѣ пѣсни за хайдутитѣ по рунтавата снага на Мара Гидикъ, Съдъкъ паша билъ изпращанъ изъ България да трѣби Тотю, Танасъ, Раковски и др., които бѣха запѣпляли изъ шумацитѣ. Името „Садъкъ паша“ се било разчуло тая година, Добри говорилъ за него на „чуката“, и ехо отъ неговия сърдитъ гласъ слизалъ надолъ по Алтжнъ Калюферъ. Но нея година всички, въ това число и Христофоръ Петковъ, знаели „Садъкъ паша“, не „Чайковски“. Сега нашиятъ комунистъ, който прѣживѣлъ илюзията на десетъ деня, че въ лицето на полския патриотъ ще има единъ вѣренъ сътоудникъ, си спомнилъ и за неговото минало.

— Каква е вашата политическа програма? — запиталъ Христофоръ Петковъ.

— Културна — отговорилъ Садъкъ паша.